

Az Alföld Képcsarnoka

NÉMETH JÓZSEF

Ha a fiatal vásárhelyi nemzedékre gondolunk, Szalay Ferenc neve mellől sohasem hiányzik a Németh Józsefé. Ő is, mint Szalay, dunántúli családból került a budapesti Képzőművészeti Főiskolán át Hódmezővásárhelyre, annak következtében, hogy a Vásárhelyt művészekkel „be-telepítő” Szabó Iván csoportjában 1955-ben ő is megismerkedett az alföldi város művészeti hagyományaival és festőket biztató lehetőségeivel. Ekkor már újra létezett a művésztelep, részben Kurucz D. István házadománya révén, s Németh József, aki a somogyi szelíd lankások közt fekvő faluból indult el, úgy érezte – Vásárhelyen – új otthonra lelhet. 1957-ben újabb lépést tett a megvalósítás felé: beutalót kért a városi művésztelepre s ettől kezdve ő is vásárhelyi lakossá gyökerezett. Pályája hirtelen ívelt fölfelé, a hangok mellette talán túlradóbbak is voltak a kelleténél, bár külső jelek is arra utal-

tak, hogy itt egy rendkívüli tehetség üstökösként fog végigszáguldani képzőművész-tünk egén.

Mint az ilyen esetekben gyakran előfordul, a fogadtatás nagyszabású tűzijátéka után nehéz évek következtek, az anyagiakra is érte ezt, de – s ez a legfontosabb – a tehetség megmaradt, s az élet válságos szakaszán ez és a szüntelen munka segítette át. Ma már megalapozottabban állapíthatjuk meg, hogy egyike nemzedéke számottevő tehetségeinek, függetlenül attól, hogy önmagát több vonatkozásban még mindig keresi, miközben jelentős művekkel gazdagodó munkássága forrongásában is egyre tekintélyt parancsolóbb. Új jelképeket teremtenie neki sem sikerül. Dehát a galamb éppúgy nem új másnál sem, ahogyan a szárnyas ember, vagy az elektronkörök sem azok. Németh nem is ebben az irányban keres kifejezési lehetőséget: a környezet motívumai is megteszik számára a magukét. Az a mód pedig, ahogyan megformálja mondanivalóját, akár tömönatokban, akár erős dekorativitással, az mindenképpen egyéniséget tükröz, akinek a hatások is javát szolgálják.

1961-ben a Műcsarnokban állított ki, 1962-ben megkapta a Derkovits-díjat. Állandó résztvevője a vásárhelyi tárlatoknak, 1965-ben Bécsben mutatkozott be hivatalos kiállításán. 1967-ben az Ernszt Múzeumban láthatjuk utolsó éveinek termését.

SZÍJ REZSŐ